

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОСТЬ М. - О. І., ФЕНЦИК О. М. Теоретичні засади формування інформаційної культури майбутніх менеджерів освіти	116
КРЕМІНЬ У.М. Організація інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти як наукова проблема	118
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості освіти	120
КУРИЛО Л.Ф. Інклюзивна освіта студентів як психолого-педагогічний феномен.....	123
КУС Б.І., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки.....	126
КУШНІР І.І., БЕРЕНИЧ В.І. Шляхи формування здорового способу життя у студентів фахового коледжу	131
КУШНІР І.І., КАЮК О.А. Особливості самореалізації педагогів у професійній діяльності	133
КУШНІР І.І., КУРИЦЯ Н.В. Використання сучасних технологій навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти	134
КУШНІР М. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя дітей дошкільного віку	136
КУШНІР І.І., СВІТЛИНЕЦЬ І.М. Шляхи розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх учителів на етапі навчання в магістратурі	138
ЛБА О.М., ГАЙНАЛІЙ В.В. Професійний саморозвиток учителя: теоретичні основи.....	140
ЛБА О.М., ПРИЙМИЧ А.В. Психолого-педагогічні особливості пізнавальної активності молодших школярів	142
ЛІСЦЬКІ М.С. З історії становлення та розвитку професії вчителя в Мукачівській державній вчительській семінарії	144
ЛОКЕС К.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Формування дослідницької компетенції і навичок самостійної роботи учнів початкової школи в умовах екскурсії	147
ЛОМАГА К.В., БАРНА Х.В. Основні завдання виховання дитини дошкільника в родині	149
МАГЕРОВИЧ К.В., ЧЕКАН О.І. Історичний аспект дослідження аутистичних порушень	151
МАЙБОРОДА І. Е. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування художньої культури майбутніх учителів початкової школи	154
МАКАРА Ж.М., ЛАВРЕНОВА М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України	156
МАРГІТИЧ А.І. Організаційна культура коледжу: цінності та норми для студентів і викладачів	158
МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М. Модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи	160
МИКУЛІНА А. К. Модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства	162
МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В. Навчання декоративного ліплення дошкільників за мотивами народної іграшки та кераміки	164
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Екологічне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільника	166
МОЛНАР Т.І., СОЛОВЙОВ Д.С. Поняття управлінської культури менеджера освіти.	169
МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В. Сутність та функції освітнього маркетингу	171
МОЧАН Т.М. Практична підготовка педагогів у сучасних умовах	173
ОЖОГАНІЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект	175

ПОНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

Кардинальні соціально-економічні й політичні реформи в країні істотно змінили суть управлінської діяльності менеджера освіти, його функції, призвели до значного ускладнення його управлінських завдань, сприяли зростанню соціальної значущості його управлінської діяльності. Осмислення радикальних змін у суспільстві в цілому та освітній галузі зокрема спонукають по-новому оцінювати суть і значущість управління, роль, місце, й головне – управлінські характеристики керівника, необхідні для ефективного управління.

«Сучасному менеджеру освіти, зазначає С. Корольок, необхідно постійно слідкувати за змінами, що відбуваються в суспільстві, орієнтуватися у методах управління, впроваджувати власні ідеї та професійно керувати. Своєчасне вивчення та впровадження наукових досягнень – це не тільки підвищення компетенції керівника, а успіх усього закладу. Розвиток культури завжди впливає на тенденції та принципи освіти, тому важливо навчитися орієнтуватися у таких змінах і успішно ними керувати. Очевидно, що ефективно управління закладом освіти вимагає високого рівня управлінської культури керівника» [2, с. 27].

Дослідження проблеми розвитку управлінської культури менеджера освіти актуалізується у зв'язку з потребою реалізації державної політики в галузі освіти. Питання управлінської культури висвітлено в наукових працях Л. Васильченко, В. Гладкова, Л. Даниленко, І. Жерносека, Г. Єльнікової, Л. Калініної, С. Корольок, М. Лапшина, В. Маслова, В. Мельника, П. Мілютіна, Н. Островерхова, Є. Павлютенкова та ін. Разом з тим, у науково-педагогічній літературі накопичено значний досвід дослідження особливостей формування професійної та педагогічної культури (Є. Бондаревська, І. Зязюн, О. Гармаш, І. Ісаєв, В. Сластьонін та ін.).

Існує велика кількість визначень управлінської культури керівника. Найпоширеніше з них зводиться до такого: управлінська культура – це сукупність норм, принципів, цінностей, поведінкових стандартів, якими керується керівник організації в процесі управлінської діяльності [3].

Управлінська культура – це відповідність управлінця вимогам, що ставляться до управлінської діяльності і до особистісних якостей керівника, зумовлених нормами й принципами моралі, етики, естетики і права. Це високий рівень особистісної (загальної) культури суб'єкта управління [4].

Л. Васильченко культуру керівника школи розглядає як цілісну властивість особистості, яка має прояв у процесі професійної управлінської діяльності; характеризує особливості свідомості, поведінки, спілкування та управлінської діяльності керівника; забезпечує усвідомлення та

культуроодоцільність професійної діяльності; стимулює творчий розвиток керівника [1].

Часто управлінську культуру менеджера освіти трактують у контексті культури особистості. Загальна культура керівника виявляється в культурі особистості (загальнокультурна компетентність та культура саморегуляції); культурі діяльності (культура інтелектуальної і предметної діяльності); культурі соціальної взаємодії (культура поведінки й культура спілкування). У цьому розумінні управлінська культура – це інтегративна динамічна якість особистості, що розвивається в процесі діяльності, характеризується певним рівнем теоретичного осмислення і комплексом практичних умінь та навичок з реалізації підходів до управлінської діяльності на основі безумовного дотримання норм та принципів моралі [2].

Управлінська культура менеджера освіти не може відбутися без наявності глибоких знань, методичного досвіду і майстерності; високої організованості і гнучкого мислення; широкого використання у роботі сучасних методів управління; без уміння прогнозувати хід ситуації та швидко орієнтуватися в обставинах, без об'єктивного аналізу. Своєчасність у доведенні до виконавців усіх розпоряджень і документів, систематичний контроль виконання, ініціатива і самостійність, переконаність, витримка, вміння розробляти й оформляти службові документи – ознаки розвиненої управлінської культури.

Менеджер освіти знаходиться в центрі соціально-економічних та педагогічних перетворень, він координує, спрямовує працю педагогів, від його грамотності, ініціативності, уміння приймати самостійні рішення стратегічного і тактичного характеру залежить ступінь успішної роботи закладу освіти в цілому. Високий рівень управлінської культури менеджера освіти характеризується гуманістичною діловою спрямованістю, орієнтацією на загальнокультурні й професійні цінності, стійкою мотивацією до культуровідповідної управлінської діяльності, управлінською компетентністю, готовністю до саморозвитку й яскраво вираженою системою особистісних якостей [4].

Таким чином, управлінська культура менеджера освіти – це сукупність інтелектуальних, професійних, моральних, емоційно-вольових якостей особистості, які дають змогу ефективно вирішувати завдання, визначені суспільними потребами, нормативними актами в освітній галузі й забезпечувати високий рівень результативності діяльності освітньої установи. Управлінська культура виявляється у здійсненні менеджером управлінської діяльності через систему взаємозв'язків із колективом, виконання своїх обов'язків, які проявляються в реалізації управлінських функцій.

Література

1. Васильченко Л. В. Управлінська культура і компетентність керівника / Л. В. Васильченко. – Х. : Вид. Група «Основа», 2007. – 176 с.
2. Королюк С. В. Розвиток управлінської культури керівника загальноосвітнього навчального закладу : монографія / С. В. Королюк. – Полтава, 2007. – 168 с.

3. Лебідь О. В. Професійна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу : навч. посіб. / О. В. Лебідь. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2011. – 263 с.

4. Свистун В. І. Розвиток управлінської культури керівників професійно-технічних навчальних закладів : посібник / В. І. Свистун. – К. : ПТО НАПН України, 2015. – 141 с.

УДК 37.07:37.014.54:339.13

МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В.,
Мукачівський державний університет

СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ОСВІТНЬОГО МАРКЕТИНГУ

Розвиток ринкових відносин нерозривно пов'язаний з процесом становлення маркетингу освітніх послуг. Маркетинговий підхід до вирішення проблем функціонування та розвитку закладу освіти дасть змогу реформувати організаційну й управлінську структуру освітньої установи, сформувати та оптимізувати маркетингову стратегію, спланувати й реалізувати тактику маркетингового управління, вирішити проблеми сегментації ринку, асортименту освітніх послуг, комунікацій та інших форм їх просування з урахуванням специфіки освітніх послуг і вітчизняного ринку праці.

Вагомий внесок у розробку теоретико-методичних основ організації маркетингової діяльності у сфері освіти зробили вітчизняні дослідники С. Білоусова, С. Вільчинська, А. Дмитрів, В. Зарубіна, С. Ковальчук, А. Костюченко, Т. Оболенська, В. Сиченко та ін.

Маркетинг в освіті є важливою функцією менеджменту, що забезпечує регулювання ринку освітніх послуг. Більшість вчених під поняттям «ринку освітніх послуг» розуміють сукупність економічних відносин, які складаються між виробниками (зкладами освіти) і споживачами щодо купівлі-продажу товару «освітня послуга».

Маркетинг освітніх послуг – комплекс дій, спрямованих на створення, підтримку або зміну поведінки цільової аудиторії по відношенню до цих послуг та їх суб'єктів [1, с. 40]. Упровадження системи маркетингу в закладі освіти означає, по суті, філософію ринкових стосунків, де забезпечується взаємодія споживачів, посередників і виробників освітніх послуг і освітніх продуктів в умовах ринку. Маркетинг освітніх послуг забезпечує найбільш продуктивне задоволення потреб: особистості – в освіті; закладу освіти – в конкурентоспроможності на ринку і матеріальному добробуті його працівників; організацій – у розвитку персоналу; суспільства – в розширеному відтворенні трудового й освітнього потенціалу країни[2].

Функції маркетингу – це взаємопов'язаний комплекс дій, який включає: аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, в якому функціонує заклад освіти; аналіз ринків; аналіз споживачів; вивчення конкурентів і конкуренції; вивчення якості та доступності освітніх послуг й освітньої продукції; формування концепції нової освітньої послуги; планування нових освітніх послуг й освітньої продукції на основі маркетингових досліджень; формування

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>